

NÉPMŰVELŐK EGYMÁS KÖZT

Levél egy népművelő barátomhoz

Kedves Barátom,

hálásan köszönöm, hogy megküldötted nekem egyik lelkes tanítói körödnek a *Magyar Lélekre* vonatkozó javaslatát. Köszönöm pedig nemcsak azért, mert a jegyzőkönyvi kivonat szerint a tanító kartársak örömmel fogadták mindnyájunk lapját, amelynek nincsen szívbélibb vágya, mint hogy kiérdemelje gyönyörű nevét s egygyé válhasson a magyar lélekkel, mindnyájunk lelkének jobbik felével.

Még sokkal inkább azért köszönöm, mert szerencsés formában ad alkalmat nekem, hogy elmondjam, ami a szívemen fekszik. Ez a határozat ugyanis azt szeretné, hogy lapunk kevésbé legyen „elvont“, kevésbé „tudományos“ és még több előadási anyagot hozzon.

Nyitott kapukat döngtet: *én is azt szeretném*, csak eddig nem mertem ezt ilyen nyíltan s mindjárt a lap küszöbén elmondani. Szerkesztői üzenetben már megízentem; de hát a szerkesztő üzenetei könnyen elkerülhetik a figyelmet s senkisev veszi magára, amit ott másnak vagy „sokaknak“ mondogatunk.

Csakugyan: bármilyen fontos és nélkülözhetetlen is nekünk, pedagógusoknak, a módszer kérdése, különösen az olyan friss és kialakulatlan pedagógiai ágba, amilyen az iskolán kívüli népművelés, még fontosabb, hogy gazdag áradatban ömöljék falura, külvárosba mindaz az új és érdekes ismeretanyag és szellemi hódítás, amit a tudomány és a művészet elér. Több előadást, több apró cikket a tudomány haladásáról, több novellát s még talán verset is: Te tudod, hogy ez volt s ez marad szerkesztői programom.

Mínde az „elvontság“ körének csökkentésére, — ha ugyan „elvontságon“ ugyan azt értjük. Máskép áll a helyzet a tudományossággal. „Élvész az a nemzet, amely tudomány nélkül való“ — mondja az Írás és bizonyosan nem is a tudomány ellen szól az említett javaslat, hanem a tudákosság és tudálékosság ellen. Tanítóink színéjára annyira szomjúhozza az igazi tudományt, a mai, a holnap, a jövőt munkáló tudományt, hogy sértés volna a „tudományos“ szónak más értelmezést adnom.

Maradjunk hát inkább az elvontságnál. S itt, Kedves Barátom, valami nagyon érdekeset kell Neked elmondanom, ami meglepetésszerűen fog hatni s mindjárt válasz is lesz a javaslatnak arra a részére, hogy a lapot igazán a népművelők, „maguk a népművelők“ írják.

Ha a hátam mögött állhatnál s áthajolhatnál a vállam fölött, amikor a garmadával érkező kéziratokat olvasom, azt látnád, hogy különösképen a legtöbb elvont, általános és módszert érintő cikk a faluból jön, a legtöbb népszerű és kézzelfogható cikk pedig a katedrák világából. S ez nem is olyan érthetetlen, mint amilyen meglepő. Mert azok a tanító kollégák, akik értékes életük javarészét a legkonkrétebb tények tanításával töltik, az írászattal mellett joggal vágyakoznak általánosabb érvényű, tágabb távlatú megállapításokra, s ezért van cikkeikben több átfogó s így elvont gondolat, több elv és kevesebb konkrétum, míg az aktív tudós, attól félve, hogy nem értik meg vagy hogy nem tudja lekötni szélesebb körű hallgatóságát, sokszor nagyon is közérthető, szinte „ujságíró“ lesz népszerű cikkeiben. Hagyjuk mindkét típust élni és élvezni, — mert mindegyikük azzal használ a magyar kultúrának, amit szívesen, teljes kedvvel ad neki.

De egy félreértést föltétlenül el kell oszlatnom. Mondd meg mindenkinek, akit illet, hogy a lapot *kizárólag népművelők* írják. Az iskolán kívüli népművelés nem lehet címhez, ranghoz vagy foglalkozáshoz kötött monopólium: jó népművelő az, akinek mondanivalója van a néphez s azt jól tudja elmondani. Ha végigtekintek a

megjelent számok máris ragyogó névsorán, meg kell állapítanom, hogy azokba csaknem kivétel nélkül eddig is ismert népművelési szakértők írtak, akik éveket, néha évtizedeket áldoztak az új s bizony sokáig hálátlan oltáron, és friss, fiatal erők, akiknek bekapcsolódását éppoly örömmel üdvözöljük, mint a papok az új híveket szokták. Miért zárnánk ki akárkit is munkaközösségünkéből, amikor ott mindenki számára van hely? Hidd el, egyetlen cikket sem közöltünk még más cikk rovására s egyetlen törvényünk volt és marad: a tehetség, a magyar érzés és munkánk érdeke.

Aratás idején ezeket akartam Neked elmondani, Kedves Barátom. Fogjuk meg egymás kezét s igyekezzünk együtt egyre jobbra, szebbé és érdekesebbé tenni mindnyájunk lapját s azon át mindnyájunk lelkét az új aratásig. Kérlek, szorítsd meg nevemben tanítókollégáim kezét jótanácsaikért s kérj tőlük olyan cikkeket, amilyeneket ők maguk szeretnének olvasni. Ők a népművelők derékhada, végső fokon tőlük függ az a győzelem, amelyre mindnyájan áhítozunk.

Magyar köszöntéssel, őszinte barátod

Hankiss János

Képviselő-népművelőink

komoly, értékes és nagyon tevékeny szereplése a Házban örömmel és büszkeséggel tölti el a Magyar Népművelők Társaságát. Legújabban *Bencs Zoltán* és *vitéz Faragó Ede* mellett, akiknek szűzbeszédei megérdemelt sikert arattak, *Közi-Horváth József* szakosztályi elnökünk keltett többször is kellemes feltűnést erős szociális érzéstől áthatott beszédeivel. Joggal bizakodhatunk abban, hogy a népművelési törvény valóban mesteri összeforrása lesz a magyar nép kulturális, társadalmi és gazdasági fölemelésére irányuló törekvéseinknek.

Aratás ideje

a népművelők számára a vetésé is. Ilyenkor érnek rá népművelőink a jövő év s talán egy egész élet módszerének kialakítására, megbeszélésére. Ilyenkor vannak valóban „egymás közt” a szebbnél-szebb hazai tájakon rendezett tanfolyamok nagy népművelő-családjai. A már ismertetett tanfolyamokon kívül emeljük ki Pest vármegye most folyó tanfolyamát, amely Rimaszombat mellett gyűjti össze a népművelés szakértőit, továbbá a székesfehérvári általános hungarológiai tanfolyamot, amelyet *Balassa Brunó* tankerületi kir. főigazgató rendez s a debreceni *Felvidékiek Tanfolyamát*, amelyet a kultuszminisztérium a társmisztériumokkal egyetértően irányít. Mindenütt fontos helyet foglal el a népművelés!

Felelős szerkesztő: Hankiss János. — Felelős kiadó: Milleker Rezső.

31.470. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda, Budapest, Múzeum-körút 6. (F.: Thiering Richárd.)